

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

449. In quibus consistat jus parochiale, qualem assistentiam juris habeat, qualiter immutetur vel etiam amittatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

Episcopo tanquam capite, & à Capitulo tanquam reliquo corpore, sublato vel impedito capite lex fingat id, quod non facit natura, ut scilicet reliquum corpus, etiam sine capite, ex quodam jure accrescendi, vel non decrescendi, exceptis iis, quæ sunt Ordinis Pontificalis omnes alias faciat operationes, ipsumque corpus representet.

Questio 448. Qua, & respectu quorum sit precedentia parochi?

1. **R**espondeo primò: parochus in propria Ecclesia precedit omnes, etiam in majore dignitate Ecclesiastica constitutos. C. de Luca de regular. d. 65. n. 11. & d. 16. n. 3. Barbof. de off. paroch. c. 9. n. 3. Gonz. ad reg. 8. Cancell. gl. 6. n. 6. Zipa. in analitica juris Eccles. enarrat. l. 1. tit. de majorit. & obed. n. 8. Cassan. in catalog. gloria mundi. p. 4. consil. 22. n. 81. quilibet enim in officio proprio præferretur omnibus aliis, licet extra illud iisdem aliis postponeretur. Unde etiam Rector Ecclesiæ parochialis tanquam caput Ecclesiæ thurificandus est ante Dominum loci. S. Cong. rituum in Turrinana 7. Aug. 1610. apud Barbof. loc. cit. Et in specie etiam Canonicos cathedrales, nimirum ubi interveniunt jure privato & singulariter. Non tamen precedit Canonicos cathedrales, ubi illi Capitulariter, seu ipsum corpus cathedralis Capituli representantes interveniunt in parochialibus Ecclesiis. C. de Luc. ll. cit. Multò magis extra parochialem Ecclesiam v.g. in processionibus & funeralibus parochus non solum Archidiacono & Archipresbytero, sed & ceteris Canonicis cathedralibus capitulariter incidentibus, seu Capitulo & clero Ecclesiæ cathedralis digniorem locum relinquere debet, licet ad parochum Ecclesiæ, in qua defunctus sepeliendus, spectet facere officium. Quin & parochus defuncti, vel Ecclesiæ, ad quam defuncti corpus defertur, digniorem locum obtinere debeat, & precedere alios quoscunque presbyteros. Barbof. loc. cit. n. 6. & 7. testans, sic declarasse S. Cong. rituum, quam declarationem verbotenus recitat, & ostensam sibi esse authenticam ait.

2. Secundò parochum, etiam in associandis funeribus propria ipsius parochiæ, & in genere Rectores omnes curatos, plebanos ac presbyteros parochialium in publicis processionibus, functionibus etiam synodalibus, digniorem locum cedere debere Canonicis, etiã collegiarum Ecclesiarum censuit S. Cong. rituum variis declarat. apud Barbof. loc. cit. n. 9. quas decisiones juri consonas ait num. 10. non secus ac capitula tam collegiarum quam cathedralium Ecclesiarum semper & ubique precedere debent Ecclesiis inferioribus, etiam si dicta Ecclesiæ capitulares post parochiales erecta sint, & etiam si in earum erectione inserta esset clausula: sine præjudicio alicujus. Barbof. cit. n. 10. citans Seraph. decis. 1445. in una Nivdensi præmiment. 26. Jan. 1602. Unde etiam eo ipso, quòd parochialis erigatur in collegiatam, præcedit alias parochiales. Corrad. in pr. benef. l. 2. c. 14. nu. 67. C. de Luca. de paroch. d. 36. n. 7. Quin & Ecclesiæ filialis, quæ prius præcedebatur à matrice, si erigatur in collegiatam, præcedit ipsam matricem; quia nimirum mutato statu mutatur jus antiquum. Rota decis. 313. n. 6. p. 2. recentiss. apud Barbof. loc. cit. Neque his obstant alia declarationes S. Cong. rituum, quas quoque refert Barbof. n. 8. & quibus concordare videtur rituale Romanum rit. de Exequiis, ubi, quod parochus in omnibus funeribus

præcedit, incedendo ante feretrum. Vel enim voluit, quòd parochus ratione officii debeat precedere inter pares, non autem quando est inter majores, aut prærogativam habentes, qualis sunt Canonici collegiarum. Vel de præcedentia quando famus defertur ad Ecclesiam ejus, qui stolam defert (quamvis ratio præcisè stolæ non habeat præcedentiam, cum hæc non de jurisdictionem vel prærogativam, sed tantum sit signum sacerdotale) seu dum ab eo fit officium in sua Ecclesia, in qua præcedentiam habet.

3. Tertio præcedentia inter ipsosmet parochos seu curatos Ecclesiarum parochialium, siue sint seculares siue regulares, datur secundum prærogativam ipsarum Ecclesiarum, & non secundum prærogativam regulæ. Barbof. cit. c. 19. num. 12. Ita tamen, ut parochus ad cujus Ecclesiam defunctus sepeliendus defertur, præcedat parochum alterum, ad cujus parochiam spectabat defunctus juxta praxin Romæ servari solitam. Barbof. n. 13. vel etiam ut ambo isti parochi, etiam, dum alteruter est regularis induti superpellicio & stolâ pares ingrediuntur juxta dispositionem Ecclesiæ Mediolanens. p. 2. actorum. tit. de funere duc.

4. Quarto parochi Rectores & clerici seculares præcedere debent regulares tam Monachos, quam fratres quorumcunque ordinum, etiam mendicantium in funerum associatione, processionibus, & aliis istiusmodi actibus publicis, nec debent Monachi aut fratres cum parochis vel clericis mixtim incedere, etsi contrarium quandoque fiat ex secularium indulgentiã aut humanitate. Barb. num. 14. juxta declarat. Clem. VIII. decet Romanum Pontificem. 20. Febr. 1601.

PARAGRAPHVS II.

De juribus parochialibus, & in specie de jure funerandi.

Questio 449. In quibus consistat jus parochiale in genere, qualem assistentiam jura habeat, qualiter immutetur, vel etiam amittatur?

1. **R**espondeo ad primum: Jus parochiale consistit in pluribus: nimirum in obligatione parochianorum recipiendi in Ecclesia parochiali Sacramentum Eucharistiæ in paschate, aliisque Sacramenta conferenda moribundis, puta Eucharistiã pro viatico, & extremam Unctionem; in jure funerandi & sepultura, in jure percipiendi oblationes & decimandi. de Luca de par. d. 31. n. 8.

2. Respondeo ad secundum: super jure parochiali percipiendi assistentiam juris habent parochi intra parochiarum suarum limites. Abb. in c. dilecti. de offic. Ord. n. 4. Rota decis. 256. num. 1. p. 1. recent. apud Barb. juris Eccl. l. 1. c. 20. n. 41. Proindeque ex sola juris assistentiã, nullã etiam concurrente possessionis probatione manurentia iis esset concedenda, Rota in Taurian. decimarum ult. April. 1604. coram Seraph. inter ejus impressas 1497. apud Barb. loc. cit. quoniam hæc juris assistentia in judicio retinenda summarissimo sola sufficeret, si versaremur in jurisdictionalibus; in quibus terminis loquuntur decision. Rota 273. n. 1. 382. num. 1.

901. n. 1. p. 2. recent. sed in aliis causis non jurisdictionalibus nunquam Rota consuevit ex sola juris assensu manutentionem impertiri; ut constat ex pluribus ejusdem decision. apud Barb. loc. cit. n. 42.

3. Respondeo ad tertium: jus parochi non immutatur seu perditur per causativam seu accidentalem mutationem domicilii absque animo deserendi primum, & acquirendi secundum; uti nec facit cessare jurisdictionem proprii parochi; neque eam inducit in eo, intra cujus parochia limites hujusmodi accidentale seu causativum domicilium habetur. C. Luca de paroch. d. 23. n. 9. Barb. de paroch. d. 25. n. 26. juxta c. de iis. de sepult. in 6. testatur etiam *ibid.* Barb. stante in Urbe statuto Cleri sic expressè statuite, saltem bimestre habitationem requiri in nova parochia, ut jus parochiale acquiratur. De cetero præciscendo à simili statuto, quamvis parochialitas & jus parochiale non acquiratur ex sola seu simplice habitatione, hoc est, absque animo aliquo modo declarato perpetuo ibi habitandi (cum vel sic semper præsumatur habitatio ad tempus, & cum animo redeundi ad pristinum domicilium, in quo conservatur jus parochia. Abb. in c. in nostris. de sepult. Sanch. de matrim. l. 3. d. 23. n. 1.) ubi tamen quis animum hujusmodi declaravit, statim efficitur parochianus parochia hujus habitationis, non expectato, quòd ibi habitet pro majorè, vel etiam pro aliqua certà anni parte. Lott. l. 1. q. 20. n. 43. & seq. citans Cardin. in Clem. 1. de privil. n. 8. Gurtier. de matrim. c. 63. n. 13. Sanch. ubi antè n. 14.

4. Respondeo ad quartum: Ecclesia parochialis habitu tantum talis, non amittit sua jura & privilegia; unde etsi cesset exercitium parochialitatis, non tamen cessant ejus jura, sed semper conservantur cum illius pristino statu, licet Ecclesia facta jam sit beneficium simplex; unde hodieum in nonnullis beneficiis simplicibus, quæ antè fuerunt Ecclesie parochiales, eorum Rectores habent jus decimandi. Vide Corrad. l. 3. c. 5. n. 13. & Lott. l. 1. q. 20. n. 157.

Quæstio 450. Ad quem spectent ea jura parochia, & respectu quorum dentur?

1. Respondeo ad primum primò: ubi parochia annexa est Capitulo seu alteri corpori universalis, vel etiam dignitati, de jure communi (nil enim vetat ex speciali conventionione Rectorem inter & Vicarium ei assignare certam aliquam partem seu emolumentorum partem, quæ conventio etiam servanda, etsi tractu temporis unius alteriusve partis evadat lapsiva seu præjudicialis, quoties læsio non reducitur ad iniquitatem. C. Luca de par. d. 11. & dictum supra) omnia jura & emolumenta parochialia spectant ad eum, cui cura habitualis competit, cum ille verè dicatur parochus seu Rector, Vicarius autem seu alio nomine nuncupatus ad solam curam actualem, seu ejus exercitium deputatus, jure operarii censendus, contentus esse debet congruè, tanquam salario seu mercede operis. C. Luca de paroch. d. 22. num. 7. juxta plures Rotæ decisiones apud eundem *ibid.*

2. Secundò: dum adest Ecclesia filialis impropria; id est, adjunctrix, seu pars & membrum parochialis pro commodiore curæ exercitio ad præscripta Trid. sess. 21. c. 4. erecta, jus parochiale in solidum est penes Ecclesiam matricem, quæ unica dicitur Ecclesia parochialis: Et adjunctricis Ecclesie Vicarius, qui censetur jure quasi famuli, con-

tentus esse debet congruè tanquam mercede laboris: cujus tamen vice non incongruè aliqua emolumentorum parochialium pars (cum familiarum aliquarum distributione ei assignatur. C. de Luca, de paroch. d. 33. n. 6. & d. 27. n. 9.

3. Tertio: fieri etiam potest, ut jus parochiale v. g. decimandi, funerandi, percipiendique emolumenta cetera, non secus ac jus curæ, utpote naturam individuum, resideat in solidum penes plures representantes unam personam formalem seu intellectualem (ita ut quamvis tunc singuli non dicantur Rectores actu, dicantur tamen habitu, & in ipsis tanquam in uno corpore conservatur unitas dum nimirum cura apud unum habuit originem, & dein devenit in plures, de quo vide Lott. loc. cit. n. 115. & 145. & seq. Butrio, Decium, & AA. communiter in c. prudentiam, de off. deleg.) non secus ac feudum individuum, cujus possessio ac fructus potest esse apud plures agnatos coæquali jure possidentes, tanquam representantes unam personam formalem individuum. C. de Luca, de paroch. d. 33. num. 8.

4. Respondeo ad secundum: dari hoc jus parochorum respectu viventium intra parochia fines; quemadmodum autem ex indulto Pontificis, vel antiqua legitima consuetudine jurisdictione parochialis dari potest in personas seu familias, quamvis in alieno territorio viventes; uti contingit in parochiis distinctis per familias, quamvis sparsim & promiscuè habitantes, de quibus supra; ita etiam dari respectu habitantium extra territorium parochia possunt dicta jura. C. de Luca, de par. d. 24. num. 3.

Quæstio 451. Quale jus habeat parochus circa funera?

Respondeo: hoc jus consistere ferè in jure ipso sepeliendi, in jure deducendi funus, faciendique officium, & jure percipiendi emolumenta, seu quartam parochialem, sive portionem Canonicam. C. de Luca, de reg. d. 1. n. 46.

Quæstio 452. Quale sit hoc jus sepeliendi?

1. Respondeo: parochus parochianos suos omnes, quibus sepultura sacra conceditur, sepelire debet in Ecclesia, vel cimiterio parochiali. Barb. de off. par. c. 26. n. 1. Laym. th. mor. l. 3. tr. 6. c. 12. cum communi juxta c. is qui, de sepult. in 6. sicut enim Sacramenta & verbi Dei prædicationem, ita & sepultura officium fidelibus præstare, ad eorum pastores pertinet. Laym. *ibid.* n. 3. Item omnes alios (puta scholares, similesque personas quasi domicilium habentes. Abb. in c. 1. de sepult. n. 4. Laym. n. 8. & peregrinos, ubi hi ad propriam parochiam deferri non possunt, vel nisi aliud habeat consuetudo. Laym. *ibid.* ex Sylv. & Molin.) intra parochiam degentes, & decedentes, sive cum, sive absque testamento. Barb. loc. cit. n. 1. Estque hoc jus parochiale. Clem. dudum, de sepult. Abb. in rub. de paroch. num. 2. Riccius in pr. p. 4. resol. 292. apud Bart. loc. cit. ita etiam ut parochus præferatur, & ante omnia sit restituendus, si fuerit spoliatus corpore jam sepulto; cum illud possit extrahi auctoritate superioris tanquam non justa sepultura traditum, & restitui ei, qui jus prædicationis habet juxta Gratian. discip. for. to. 2. c. 198. n. 5. ex Cassan. in Casal. gloria mundi. p. 2. confid. 5. apud Barb. loc. cit.

2. Ex-